

К р и т е р и и **за оценка на кандидатите за академици** **и член-кореспонденти на БАН**

Оценката на кандидатите при избора за академици (действителни членове) и член-кореспонденти (дописни членове), съгласно Закона и Устава на БАН, се извършва въз основа на тяхната научна и научно-приложна дейност, участието и приносите им в дейността на БАН, висшите училища и културните институции в страната и в международния научен живот, подготовката на кадри, както и в организацията на науката.

1. Научна и научно-приложна дейност

- 1.1. Научни публикации в специализирани списания и сборници — международни, чуждестранни и български (вкл. приети за печат с официален документ). Научни публикации, свързани с участие в големи чуждестранни консорциуми или колективи, се представят в отделен списък от останалите стандартни публикации.
- 1.2. Монографии — у нас и в чужбина (вкл. приети за печат с официален документ).
- 1.3. Цитирания на научни трудове (без автоцитати) в научни публикации и в патенти за изобретения у нас и в чужбина.
- 1.4. Участие с научни доклади на форуми в чужбина и у нас (пленарни и др.);
- 1.5. h-индекс на кандидата.
- 1.6. Участие в организационни, научни и програмни комитети на международни и национални научни форуми, включително организирани на конгреси, симпозиуми, работни срещи, както и на секции в тях.
- 1.7. Участие в редакционни колегии на национални, чуждестранни и международни научни издания:
  - 1.7.1. „главен редактор“ и
  - 1.7.2. „член на редколегия“;
- 1.8. Членство в международни и чуждестранни научни организации и академии.
- 1.9. Ръководство или участие в международни разработки — програми, (включително програми на ЕС), договори, проекти, съвместни изследвания. Ръководство и участие в научни разработки с общонационално значение — програми, договори, проекти, съвместни изследвания с учени и колективи от други национални ведомства и организации. Финансови резултати от тези дейности.

- 1.10. Рецензии и редакторска дейност.
- 1.11. Ръководство и участие в развитие и създаване на нови технологии. Получени средства, ефективност в икономиката, социалната сфера, екологията и т.н.
- 1.12. Патенти за изобретения (и авторски свидетелства), сертификати и авторско право върху програмни продукти, промишлени образци, технологии, запазени марки, в т.ч. реализирани у нас и в чужбина. Получени средства и друга ефективност в икономиката, социалната сфера, екологията и др., включително в партньорство с индустрията, селското и горското стопанство.
- 1.13. Участие в развитието и/или създаването на:
- Издания с национално и международно значение: енциклопедии, речници и справочници;
  - Музейни сбирки, колекции, изложби и други изяви с национално и международно значение;
  - Информационни продукти.
- 1.14. Получени международни, чуждестранни, национални и вътрешно-академични отличия, доктор хонорис кауза, почетни членства и др.

2. Творческа дейност

2.1. Художествена литература:

- а) публикувани книги и авторски албуми (с пълно библиографско описание);
- б) публикувани кратки литературни текстове;
- в) редакция и съставителство на художествена литература.

2.2. Изобразително изкуство и скулптура:

- а) създадени произведения на изобразителното изкуство и скулптурата;
- б) участие в изложби, пърформанси, инсталации в страната и чужбина.

2.3. Авторски музикални произведения

2.4. реализирани кино и телевизионни филми (сценарии или режисура)

2.5. реализирани театрални и оперни постановки

2.6. отзвук на творческата дейност:

- а) рецензии на творчески изяви в специализирани издания за култура и изкуство, в това число и в специализирани електронни медии;
- б) цитирания на творчески изяви в специализирани издания за култура и изкуство, в това число и в специализирани електронни медии;
- в) представяне на събитие в областта на изкуството с участието на

автора/авторите по национални медии, както и в специализирани издания за култура и изкуство, в това число и в специализирани електронни медии;
г) награди за конкретни творчески изяви и/или за цялостно творчество;
д) почетни членства (член на чуждестранни академии, „Доктор хонорис кауза“ на национални и чуждестранни университети и академии).

3. Подготовка на кадри.

- 3.1. Ръководство на защитили докторанти, дипломанти и специализанти от страната и чужбина.
- 3.2. Изнасяне на университетски лекционни курсове.
- 3.3. Публикувани учебници и ръководства.
- 3.4. Друга лекционна дейност в страната и чужбина.

4. Научно-организационна, научно- административна и експертна дейност

- 4.1. Принос и участие в дейността на органи за управлението на БАН, университети и висши училища (ръководни органи, академични и други съвети, комисии и др.).
  - 4.1.1. Принос в укрепването и развитието на БАН, университети и културни институции в страната.
  - 4.1.2. Принос в създаването на нови лаборатории, катедри, клиники и институти.
  - 4.1.3. Принос в създаване на нови научни школи, направления, учебни дисциплини и културни традиции.
- 4.2. Участие в популяризацията и разпространението на постиженията на науката в България, постиженията на БАН, университетите и висшите училища, а така също и на българската култура (у нас и в чужбина).
- 4.3. Експертна дейност:
  - 4.3.1. Участие в работата на държавни и правителствени органи;
  - 4.3.2. Участие в национални, чуждестранни и международни научни експертни съвети, комисии и др.;
  - 4.3.3. Експертна, консултантска и друга подобна дейност за оказване на помощ на институции и органи на управление, стопански организации и фирми.

5 Приноси за развитие на БАН

- 5.1. Участие в научни прояви, организирани в БАН или в БАН като съорганизатор.

- 5.2. Участие в обществени прояви, организирани съвместно с БАН и на територията на БАН (чествания, юбилеи, представяния на автори или авторски книги и др.).
- 5.3. Организиране на изложби, концерти, презентации на територията на БАН или на институтите ѝ.
- 5.4. Организиране на сътрудничество на БАН с университет или организация от страната и чужбина.
- 5.5. Дарителска дейност в полза на БАН и институтите ѝ.
- 5.6. Участия с доклади и/или презентации в заседанията на САЧК и на Академичния семинар към САЧК.
- 5.7. Рецензентска дейност в комисиите по конкурсите за избор на академици и член-кореспонденти на БАН.
- 5.8. Други активности в подкрепа на БАН.

Забележки:

1. Във всяка от посочените групи критерии кандидатът представя в отделна справка и данни за дейността си през последните 5 (пет) години.
2. По своя преценка кандидатът може да представи и други материали, имащи отношение към конкурса. По представените материали рецензентите вземат отношение.
3. h-индексът се изчислява на базата на представения от кандидата списък с цитирания в световните научни бази данни – Web of science и Scopus.

Приложение: Препис-извлечение на чл. 50, ал. 1, 2 и 3 от Устава на БАН.

Чл. 50.

- (1) (Доп. - 7 юни 1999 г.) За академици (действителни членове) се избират български граждани, обогатили науката с особено значими постижения и получили широка известност и високо признание в страната и в чужбина.
- (2) (Доп. - 7 юни 1999 г.) За академици (действителни членове) според традициите на БАН се избират и български граждани, изтъкнати дейци на културата и изкуството, чиито постижения са с безспорно национално и общочовешко значение.
- (3) (Доп. - 7 юни 1999 г.) За член-кореспонденти (дописни членове) се избират български граждани, обогатили науката с важни постижения и получили известност и признание в страната и в чужбина.

Настоящите Критерии са приети и утвърдени от ЦИК, в съответствие с чл.4, ал.4. от Правилника за избор на академици и член-кореспонденти на БАН, на заседанието на ЦИК, състояло се на 7 март 2024 г.